

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Aldrico Episc. Cenomanensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

crum in superficie aquae apparuit, et mulierem sanitati restituit. Quae a lecto agritudinis illico surgens, adminiculo fuit sacratissimum corpus extrahentibus, et in gestatorio, quo deportata fuerat, cum portantibus ipsa portabat illud ad monasterium, ubi vir beatus se fecerat monachum.

7 Inde ubi multum tempus transierat, contigit ut e Trotmannensis vicina, id est, Tremonensis civitas, ad f Archiepiscopum Coloniensem venit, atque alicujus Sancti corpus, quo terra reverentior atque ab hostibus securior esset, sibi dari devotissime postulavit. Quibus ut satisfaceret, Clerum civitatis ad se vocari praecipit; et ab eis, quem Trotmannis mittere posset Sanctum diligenter investigavit. Qui cum diu dubitarent, Dominus ante ecclesiam in sarcophago beatum Martyrem Reynoldum exposuit, ostendens quia populo g noviter converso eum praesae voluit. Adhuc caeca mens hominum dubitabat quid ageret, et quem Dominus satis aperte mittendum innuerat, in ecclesiam reportabant. Cum autem hoc saepius contingeret, Dominus tandem oculos eorum aperuit, ut apertissime cognoscerent, quod iste ad salvandos populos mittendus esset. Conveniens ergo Clerus cum omni populo, honorifice felicissimum Martyrem Reynoldum capsulae decenter adornatae imposuerunt, atque ad Trotmanniae partes deferen-

dum, turba eum ab urbe Colonia cum innumeris laudibus per tria milliaria prosequente, tradiderunt. In Trotmannorum igitur ecclesiam VII Id. Januar. delatus, dignum ibidem invenit habitaculum; in quo ad se accurrentem benignus patrocinator salvat populum. In qua ecclesia multa per eum Dominus ostendere dignatus est mirabilia, per quae fecit eum laudabilem, et omni homini in necessitate laboranti desiderabilem. Caeci sunt illic illuminati, leprosi mundati, paralytica etiam membra ad laudem Dei et honorem sancti Martyris consolidata.

a Absunt haec a Joan. Vlimerii ms. et Legenda Antonii Liberi. Credo a Joanne Gilmano vel Antonio Gentio, qui studioso, quos a Carolo Magno ortos putat, aut quoquo modo ei conjunctos, ad Brabantorum laudem commemorat esse addita.

b Ms. Vlimerii, et Ant. Liberi Legenda: honoribus.

c Ms. Tub. val. mirabilibus. d Ms. Tub. val. insanabili.

e Wittichindus Annal. lib. 2. Tremoniam Throtmanni urbem vocat. Ad quem locum Henricus Meibomius diploma recitat Caroli Magni datum IV Kal. Octob. Indict. XII, an. Christ. DCCCLXXXVII, regni Caroli XXI in villa Trutmanni, quo eundem Trutmannum Comitem in illis partibus instituit. Nequidquam igitur Georgius Brunus a Trotmannis Suevis eam appellationem accersit. Notat Meibomius varie in diplomatis et scriptoribus hoc nomen esse ferri: dici enim ab Ottone in Trotmanniam, a S. Henrico Druthmanniam, a Continuatore Reginonis vicum Droomanni, Dilmaro, Trotmanni, Gobelino Trotmanniam, Chronico Thuringico Trudmunde.

f Is S. Anno fuit, ut in Praef. dictum, qui an. MLX, in Martii creatus Archiepiscopus Coloniensis obiit an. MLXXX, IV Decembr.

g Nescio qua fide id dicatur, cum constet aliquot saeculis ante illam in eas oras Christi religionem.

INCERTO
AUCTORE
EX MSS.

Tremoniensis
bus miro
modo obtin-
git.

g

Tremoniam
deportatur.

DE S. ALDRICO EPISC. CENOMANENSI.

CIRCITER
AN. CHRISTI
DCCCLVI.
VII JANUARI.
S. Aldrici na-
talis.

Tempus Sedis.

Cenomanensis Ecclesiae Praesul XXII, memoratur Aldricus a Demochare, Joanne Chemu, Claudio Roberto; XXIII a Petro Viello infra: Ejus VII Id. Januar. Natalem refert Ferrarius in generali catalogo Sanctorum. Andreas quoque Saussayus in Martyrologio Gallicano eodem die: Apud Cenomanos S. Aldrici Episcopi et Confessoris, qui post Franco-nem eam Ecclesiam regens eximia cum pietatis, doctri-nae, et ceterarum dotium Episcopatum gloria; semulorum suae celebritatis machinatione impetitus, sedeque sua deturbatus fuit. At deinde comperta ejus innocentia, Sedis Apostolicae judicio, Gregorice IV Papae praeepto Cathedrae restitutus est. Postquam autem annos XIV Ecclesiam suam magna cum sanctitate et prudentia gubernasset, paralyti affectus, scripta ad Patres Concilii II Suessionensis epistola, sibi et vivo et defuncto orationum Ecclesiae subsidia humiliter petiit. Quo promisso laetificatus, placido fine in Christo obdormivit, et velut aurum in fornace probatum, vas gloriae factus, ad aulam caelestem evectus est. Sed fallitur Saussayus in numero annorum. Nam cum an. DCCCLIII, celebratum sit Concilium Suessionense, necesse est saltem usque ad an. DCCCLIV, supervivisse: cumque Concilio Aquisgranensi II, an. DCCCXXXVI, VI Februarii habito interfuerit; constat minimum XVIII, solidos annos sedisse; ut omittam quod in vita n. 6, an. DCCCXXXII, dicitur Episcopus factus.

2 Ejus ex antiquis mss. vitam edidisse fertur Joannes Moreau Canonice Cenomanensis, quam Gallice vertit Petrus Viellus. Ego, quia Latinam consequi hactenus non potui, Gallicam Latine reddidi. Extat tom. 2, Concil. Galliae Gregorii IV, Pontificis Maximi epistola, circiter an. DCCCXXXV, data, de Aldrico Cenomanensi Episcopo non alibi quam apud Sedem Apostolicam accusando. Fuit idem Aldricus cum Herchirado Episcopo Parisiensi a Concilio Aquisgranensi II, an. DCCCXXXVI, habito, ad Pipinum Regem Aquitaniae missus. Concilio Parisiensi anno DCCCXLVI, Caroli Calvi VII, interfuit et subscripsit; et Turonensi IV, anno DCCCXLIX, Caroli Calvi X. De eodem extat Concilii Suessionensis II, anno DCCCLIII, Kalendis Maii celebrati, Canon IV, qui ita habet: Praeterea Cenomanicae urbis Aldricus Episcopus paralyti dissolutus epistolam direxit causam suae absentiae insinuans, petensque, ut maxime sibi

adhuc viventi, et quaecumque defuncto, sacris precibus opitarentur. Quod exuberantes caritate se facturos omnes promiserunt, et Metropolitana illius, Turonicae urbis venerabili Episcopo Amalrico, ut ad eandem urbem accederet, injunxerunt; et quaecumque essent eidem Ecclesiae proficua, ut strenue exequeretur unanimiter praeeperunt. An sit anno proxime insequenti mortuus Aldricus, non constat. Saltem anno DCCCLIX, Concilio apud Saponarias habito subscripsit Robertus Cenomanensis Episcopus.

3 Praeter ea quae passus est S. Aldricus Ludovici Pii tempore, etiam Lothario regnante exagitatus videtur, coactusque sua in Fossatensi cenobio asservanda deponere; quae impii quidam homines diripere volentes, caelitus prohibiti sunt, ut infra dicitur XV Januar. in miraculis S. Mauri cap. 7, S. Liborii corpus Paderbornensi Ecclesiae, id per legatos petenti, donavit, anno DCCCXXXVI, ut XXIII Julii ex Auctore coaetaneo dicemus.

VITA.

Aldricus XXIII Cenomanensis Episcopus fuit: antiqua ac nobili prognatus familia, quam proprium quoddam Catholicae tuendae religionis, exercitandaeque virtutis studium commendabat. Pater Symonius in Gallia ortus, Gerilda mater ex Germanis genus ducebat. A prima aetate ad omnem virtutem ac sapientiam efformatus disciplina ac domestico convictu duorum Cenomanensium Praesulum a Franconis I, ac II, quorum eximia probitatis eruditionisque laus celebratur. Hinc ad b Caroli Magni aulam a patre est deductus, virtutis omnis bonarumque artium palaestram. Ludovico deinde Pio, non imperii magis quam pietatis ac magnanimitatis paterna heredi adhaesit. Utrique indolem probavit suam, utriusque celeriter gratiam sibi benevolentiamque conciliavit; ceteris quoque aulicis carus.

2 Singulari prudentia, vitae ipse suae modum ducebat, stabili gradu in praecipiti humanae consistens felicitatis: quippe quem neque avitae opes splendorque generis, neque aulae favor ac dignitas, ab insita modestia ac submissione revocarent. Eo ad res divinas studio ferebatur, ut plurimorum animos tam praecleari

S. Aldrici ge-
mus.

a

vita aulica:

Virtutes:

humilitas.

praecleari

EX GALLICA
PET. VIELLI.

præclari consecrandi exempli cupiditate inflammaret. Ab ludis aulicisque deliciis alienus, tempore frugaliter sapienterque utebatur; ex consortiis ceterorum suae eliciens incitamenta virtutis. Nullum ab Ecclesia præscriptum jejunium violavit, nullam sacrarum feriarum neglexit celebritatem. Præcipuæ illi curæ caritatis officia erant.

Consilium
mutandæ
vitr. c

3 Ab his initiis ad summa sensim nitentem peculiaris divinæ gratiæ instinctus afflavit. Nam cum e Aquisgrani, quo plerumque loco Pius Imperator degere consueverat, in templo preces ad Deum insigni animi ardore funderet, urgeri se divinitus sensit, ut humana abdicaret studia, Deique obsequiis totum sese consecraret. Obsecundat igitur divino Spiritui, sed ea moderatione ac prudentia, ut nemo omnium esset, qui mutationem hanc levitati mentis, haud satis rerum mundanarum gnare, imputaret. Prius enim quam quod cogitaret aggrediretur, Deum certiora precari institit divinæ voluntatis indicia, ne qua inimici fraude circumveniretur. Nec frustra conceptæ preces. Cælestis confirmata est illius in eo proposito mens.

Fit Ecclesiæ
Meten. Cano-
nicus.

4 Missionem a Rege postulat, atque ægre tandem impetrat; opimumque in Metensi Ecclesia Sacerdotium, atque alia singula geminis suis sodalibus. Plane induxerat in animum vitam isthæ sanctam atque ab omni humanæ conversationis strepitu alienam ducere. Benigne eum honorificeque d Gondulphus Metensis Antistes excepit; ac mox explorato ejus proposito, regisque, quibus prolixè commendabatur, perfectis litteris, Clericorum eum ordini adscripsit. Annum in eo sacrarum functionum tirocinio posuit, ac deinceps sanctioribus sacris initiatum e Ecclesiæ S. Stephani Diaconum dixit. Triennium in eo munere exegerat, cum mortuus est Gondulphus, cui f Drogo Caroli Magni filius successit. Magno hic Aldricum amore complexus est, et quem præstare ceteris modestia et castimonia didicerat, Sacerdotem consecravit, atque Ecclesiæ suæ Præcentorem constituit. Post quibusdam quasi virtutum gradibus, ad Præmicerii dignitatem, totius Cleri consensu et suffragiis, ascendit. Omnibus suam in hoc gerendo munere industriam modestiamque probavit. Nam cum secundum ab Episcopo locum dignitatis teneret, nihil tamen ille aut de morum remisit benignitate, aut ad familiæ ornatum novi adscivit splendoris. Virtus illi auctoritatem, modestia omnium benevolentiam conciliabat. Etiam qui superbia, honorumque cupiditate maxime ardebant, paulum ejus consuetudine usi, ad submissionem animi fluxarumque contemptum dignitatum sensim sese conformatos deprehendebant. Ut quisque arduis negotiis litiumque difficultatibus erat implicitus, ad eum studiosissime concurrebat: nisi opportuno rebus suis consilio instructus recedebat nemo.

Confessarius
Imperatoris.

5 Iterum ad anam eum Imperator accersit, suæque regendæ conscientiæ ei arbitrium credit: quam ad rem non facile aptiorem poterat in Gallia universa reperire. Tantum hic auctoritate apud omnes ordines valuit, ut eum ceu Patrem omnes revererentur. Neque patrisfamilias major esse in sua instituenda, regenda, formanda ad virtutem, idoneis emolumentis agenda familia sollicitudo ac industria potest, quam erat Aldrici in palatii domesticis ac clientibus fovendis studium. Non adulabatur ille cuiquam, non quæ peccarentur dissimulabat. Regem ac Magnates absque ulla personarum acceptione libere admonerat. Ipsi vero omnia æquissimis animis accipiebant. Tanta ejus verbis gratia inerat, insigni condita gravitate, quæ Pontificem, quæ Dei Regum Regis ac Domini dominantium Vicarium deceret.

Episcopus Ce-
nomanensis,

6 Interea Franco junior e vivis excedit. Successor ei ab Rege datur Aldricus, Proceribus Cleroque Cenomanensi consultis. Ab Archipræsule Turonensi g Landrano xi Kalend. Januar. an. dccccxxii Episcopus consecratur. Insigni nobilium virorum comi-

g

tatu ad suam urbem Ecclesiamque deductus, tanta populi ac Cleri alacritate atque amore susceptus est, ac si missus e cælis Angelus addeset. Ipse eum haud multo post Ludovicus Pius Imperator invisit: ab eo atque Optimatibus provinciæ Cenomanicæ summo honore acceptus, octiduo isthæ substitit, atque interea possessiones quasdam ejus prædecessoribus ereptas restituit, inter quas h Villæ-novæ Dominium censetur. Adeo illi grata Antistitis populique in se studia ac publici plausus acciderant.

7 Animum mox ad basilicarum urbisque ornatum adjecit Aldricus. Cum ergo cives videret aquæ penuria conflictari, quam foris in urbem importari, pretioque redimi oportebat: tantum industria magnificentiaque promovit, ut subterraneis aquæductibus e longinquo in urbem aquæ derivarentur, atque ante ipsam sacram ædem copiose effluerent, ubi haud modico sumptu insignem illum fontem erexit, qui etiamnum i S. Juliani appellatur. Tum vero ut Canonici tanto ecclesiæ viciniore, nec vulgo permixti, habitarent, ædificia satis, ut tum usus habebat, opportuna construxit: adhuc locus nomen retinet, ut Clastrum Canonicorum dicatur. Quid, quod communem eis convictum aut præscripsit, aut persuasit? Ædificatam olim a S. Juliano basilicam ætate nonnihil labefactatam restauravit: sed quod angustioremerceret, quam ut tantam hominum multitudinem, quæ certis temporibus precum fundendarum, votorumque persolvendorum gratia concurrir, capere posset, novum ipse templum magnis impensis ædificavit, quod nunc S. Juliani chorus nuncupatur, quia in illud transtulerit Aldricus S. Juliani Confessoris reliquias, ex k Pratensi cœnobio, ubi antea fuerant sepultæ. Propter illustre hoc depositum, S. Juliani nomine eam basilicam insignivit, quæ primum Virginis Deiparæ fuerat honori consecrata, deinde sanctorum Martyrum l Gervasii ac Protasii. Facta hæc est Translatio anno Christi dccccxxiv, m viii Kal. Augusti. Ad n Sartam deinde flumen vico Berullo, insigne condidit monasterium, atque amplo censu dotavit, ad virorum religiosorum sustentationem. o S. Vincentii cœnobium, bellorum injuria Præsidumque negligentia fœde collapsum restituit. Domum Pratenses monachos revocavit, quos fugarat metus p Normannorum, adversus quos tum Cenomanorum Comes bellum gerebat.

Præclara ejus
opera:
Aquæductus.

i

Clastrum et
convictus Ca-
nonicorum.S. Juliani ec-
clesiæ et trans-
latio.

k

l

m

n

o

Monasterium
restaurata.

p

q

Ejectus, per
Pontificem re-
stituitur.Crucifixi sta-
tua illustris.

8 Non potuit tamen, quem cœperat, cursum tranquillum ac pacatum tenere. Nam cum improbi homines q Ludovici Pii liberos adversus patrem concitassent, qui Pii partes tuebatur, ejectus de Sede sua est Aldricus. Occupato Episcopatu, universas ejus facultates sacrilegi homines diripere, nec a templis quidem ac monasteriis nefarias manus abstinentes. Nul- lum extorri perfugium patebat, nisi ad sanctissimum Patrem, supremumque omnium Antistitem, Papam Romanum. Ab hoc benigne acceptus, ejus præcipue nixus præsidio in Galliam tutus rediit, Ecclesiam patrimoniumque recuperavit: conductis fabris, quæ factiosi implicque homines convellerant, reparavit.

9 Inter magnifica ejus opera Jesu Christi cruci affixi statua eminebat argentea, auro eleganter obliterata, quæ ad nostram usque ætatem est asservata, magna populorum religione, donec scelerati quidam homines, vipereo semine eorum qui Aldricum olim impugnarant exorti, angustum hoc monumentum rapuerunt, confregerunt, profanarunt, cum aliis sacrarum locorum reliquiis: illustre documentum, non aliter erga mundi Salvatorem esse animis affectos, quam isti ipsorum majores extitere, titiones tartarei, qui nunc æternis inferni flammis exuruntur.

10 Aldrici ea demum pietas fuit, ut miraculis vivus sit a Deo eonestatus. Nam cum ædem S. Juliani dedicaturus sacrum officium perageret, ægri complures, vespertinarum precationum tempore, integram

Miraculis
claret Aldri-
cus.

gram sanitatem recuperarunt, interque eos claudus gradiendi facultate donatus. Postridie, matutinarum tempore, surdus auditum consecutus est : alius a primo suo ortu mutus loqui ac collaudare Deum cepit : energumenus ab infami hospite liberatus : cæcus, dum Missæ sacrificium Aldricus offerret, visum recepit. Quæ non tam S. Juliani meritis, quam Aldrici precibus tribuenda sunt; testante Deo quam sibi doctrina ejus ac vita, tot piis sanctisque operibus cummulata, placerent. Tandem cum quatuor et viginti annis diocesim suam anect ac feliciter administrasset, r lenta febris exhaustus obiit, sepultusque est vii Januarii in D. Vincentii templo, ac vitam cepit vivere cum Christo beatam ac immortalem, cui sempiternus sit honor et gloria, Amen.

a Franconem I ait *Claudius Robertus* sedisse annis xxii, mensibus iii, diebus iii. Franconem II, annis xvi, mens. v, dieb. xv, unde sequetur, non potuisse a Francone II, institui Aldricum, ac deinde ad Caroli Magni aulam venire; nisi vel post Franconis mortem diu vacasse Sedem dicamus, vel certe ab eo institutum vivo etiamtum Francone I.

b De eo xxviii Januar. obiit an. dcccxiv.

c Celebris in Gallia Belgica urbs, inter Coloniam et Trajectum Mosæ.

d Obiit *Gondulphus* anno dcccxxiii.

e Ea est *Cathedralis*.

f *Drogo Caroli Magni filius naturalis, sub canonico habitu nobilissime vivens, unanimi Cleri ac populi consensu electus est Episcopus, eodem anno.*

g *Aliis etiam Lantrannus, et Landrannus dicitur. Numeratur inter Missos Dominicos Ludovici Pii, post Concilium Attiniacense ann. dcccxxii habitum. Iterum in Capitulari III, anno dcccxxviii capitulo I, nominatus reperitur, et in Conc. Parisiensi vi an. dcccxxix, ac tandem in depositione Ebbonis ad Theodonis villam.*

h *Vicus est ad lævum Sartæ fluvii latus, supra Cenomanorum urbem.*

i *S. Juliani vitam dabimus xxvii Januarii.*

k *Vulgo id cœnobium S. Juliani de Prato dicitur: est monialium Ordinis S. Benedicti.*

l *Coluntur xix Junii.*

m *Et die adnotatur ea translatio in Martyrologio Germanico, et Usuardi aucto a Carthus. Colon. itemque in edito Parisiensi an. mdxxxvi.*

n *Sarta Alençonium, post Cenomanorum urbem alluit; ac deinde Medunæ permistus in Ligerim se exonerat.*

o *Est id juxta urbem; nunc congregationis Casalensis, ut testatur Cl. Robertus.*

p *Normanni circa S. Aldrici ætatem maritimas Gallia provincias infestaverunt, ut videre est apud du Chesne in Normannicis. q Id anno dcccxxxiii contigit.*

r *At supra dictum est paralyti confectum; nisi, quia ea fuisse videtur diuturnior, febris etiam accesserit.*

DE S. ANASTASIO SENONENSI ARCHIEP.

CIRCITER
AN.
DCCCCLXXIX.
VII JANUARI,
S. Anastasii
natalis.

Senonensis in Gallia Archiepiscopus LX memoratur a Claudio Roberto, Joanne Chemu, et Demochare, Anastasius. Hunc Andreas Saussayus in Supplemento Martyrologii Gallicani inter Sanctos commemorat, his verbis : Apud Senonas S. Anastasii Episcopi et Confessoris, sanctitatis et abstinentiæ exemplis ac meritis clari.

2 De eo hæc tradit anonymus monachus S. Mariani in sua chronologia : Archembaldo mortuo eligitur Anastasius vir Deo dignus. Hic miræ sanctitatis et abstinentiæ fuit, vigiliarum amator continuus, et eleemosynarum distributor largissimus. Clericorum nutritor, monachorum potissimum venerator. Hic ab illo die quo Sacerdotium sumpsit usque ad finem vite carnem non comedit, nec indutus est lino, sed semper usus est cilicio. Huic B. Savinianus apparuit comminans et contestans, ut ecclesiam S. Petri restrueret. Tunc sanctus Præsul locum sanctum reparare cepit, monachos revocare, terras prædiæque redimere. Ecclesiam quoque S. Stephani perfecte reparasset, nisi citius ex hoc mundo migrasset. Qua nocte autem obiit, cuidam germanæ ipsius sanctimoniali in monasterio S. Farae Angelus Domini apparuit, dicens : Sciatus hæc nocte S. Anastasium ad Dominum migravisse;

Abstinentiæ,
aliaque virtu-
tes.

Publica opera.

surgite itaque et hymnos Domino decantate. Quæ surgentes et diem notarunt et horam, et ita invenerunt factum, sicut ab Angelo fuerat nuntiatum. Post S. Anastasium Sevinius præfuit, vir Deo devotus. Ita ille; ac paullo post : Hic jaeturam monasterii S. Petri vivi, quam Anastasius prædecessor suus relevare cœperat, in pristinum restituit statum. Est monasterium hoc longe antiquissimum, vulgo S. Pierre le vif, et S. Pere. De eo xxvi Augusti in vita S. Ebbonis, et alibi agemus.

3 S. Savinianus sive Sabinianus, Senonum Apostolus, celebratur in Martyrologio Romano xxxi Decembris; nos de eo agemus xix Octobris. S. Stephani Metropolitana ecclesia, quam Anastasius reparare cupiebat, incensa et eversa erat sub Archembaldo, restaurata a Sevino. De S. Farae nobilissimo monasterio agemus in ipsius vita vii Decembris.

4 S. Anastasium sedisse ait Cl. Robertus annos x, mensem I, dies xiii, obiisse anno dcccclxxviii. Sed ut sibi constet, cum dicat decessisse Archembaldum anno dcccclxxviii intelligenda hæc sunt veteri more Gallicano, quo annum a Paschate auspicabantur; atque ita ordinatus dicitur Anastasius anno dcccclxxviii, die xxiv, vel xxv Novembris, obiisse vii Januarii an. dcccclxxix, qui tum usque ad Pascha censebatur dcccclxxviii.

Mors ab An-
gelo alibi nun-
tiata.

DE BEATO VITALE ABBATE SAVINIACENSI.

CIRCA
AN. CHR.
MCCX.
VII JANUARI,
Vitalis na-
talis.

Vitalis Abbatis Saviniacensis natalem hodie refert Chrysostomus Henricus in Menologio Cisterciensi his verbis : Saviniaci in Gallia B. Vitalis Abbas, qui virtutibus et miraculis celebris e vita discessit. Andreas Saussayus in Martyrol. Gallicano, eodem die : Pio hodie exitu decessit venerabilis memoriæ Vitalis Abbas Saviniaci Ord. Cisterc. virtutibus et signis egregie decoratus. Et quidem solum inter Pios, quibus nullus adhuc publicus decretus sit cultus, commemorat Vitalem Saussayus. At solemniter ab Episcopis elevatum ejus corpus, indubie ad aliquam venerationem, testatur Hugo Menardus, qui Kalendis Maii ista habet in suo Martyrologio : In territorio Abrincensi elevatio Sanctorum Saviniacensium, nempe Vitalis, Gaufridi, Guillelmi Abbatum, Petri et Hamonis monachorum. Libro deinde 2 Observationum ista scribit : Horum beatorum Abbatum et monachorum Sa-

Translatio.

viniacensis cœnobii corpora honorifice elevata sunt, et reposita in quodam loco ejusdem cœnobii, ab Episcopis Cenomanensi, Abrincensi, et Redonensi : in ejus memoriam fit quotannis in eodem cœnobio solemnis processio Kalendis Maii. Subdit deinde de singulis plura. Andreas Saussayus eodem die illius translationis meminit, sed Vitalis nomen omittit. Est Saviniacum, sive, ut infra vocatur, Savineium, vulgo Savigny, in confinio Normanniæ, Britannia, Cenomania, et Andium, situm, ut testatur Cl. Robertus, unde hæc translatio a vicinis Episcopis facta, Rhedonum, vulgo Rennes in Britannia, Cenomanorum, et Abrincatum in Normannia, vulgo Auranches, cujus et diœcesi continetur cœnobium; conditum, ut ait Menardus, ann. mxxii. Radulpho Barone Fulgeriarum ad id facultates suas conferente.

2 De hoc fortassis Vitale Abbate agit ms. Florarium

XXIX